

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

MUHAMMED KUTUB

Şehid Seyyid Kutub'un küçük kardeşidir. 1919 yılında Mısır Asyut'ta doğdu. Lise tahsilinden sonra, bir yandan psikoloji eğitimi görürken, öte yandan İslâmî araştırma ve incelemelerde bulundu. Eserlerinde, özellikle “bilim” kılığı altında müslümanlar arasında yerleştirilmek istenen ateizmle ve onun uzantıları durumundaki belli-başlı çağdaş fikir akımlarıyla hesaplaşarak, müslümanların böyle câhilî düşüncelere karşı uyanık bulunmalarını sağlamaya çalıştı.

Nâsır döneminde 7 yıl hapis yatıp, çağdaş Fir'avn Sedat'ın politik amaçlı affıyla serbest bırakıldı. Daha sonra ise yeniden yargılanmaya başlandı.

Son zamanlarda Mekke'de Ümmü'l-Kurâ Üniversitesi'nde İslâm ve Mukayeseli Dinler profesörü olarak çalışan Muhammed Kutub, 4 Nisan 2014'te Mekke'de vefat etti.

ÇAĞDAŞ FİKİR AKIMLARI
I
DEMOKRASİ

Muhammed Kutub

Çeviri: M. Beşir Eryarsoy

işaret

İŞARET YAYINLARI: 1

Kitabın orijinal adı
Mezâhibu Fikriyyetun Mu'âsırâh

© İşaret Yayınları

Genel Yayın Yönetmeni
Dr. İsmet Uçma

Editör
Ahmet Usta

Çeviri
M. Beşir Eryarsoy

Dizgi
H.H.U.

Tashih-Redaksiyon-Mizanpaj
Ertuğrul Özalp

Kapak
Yunus Karaarslan

4. bsk. İstanbul 2020

Baskı-Cilt
Şenyıldız Matbaacılık Yay. LMT. ŞTİ.
Gümüşsuyu cad. No: 3/2, Topkapı/İstanbul
Tel: (0 212) 483 47 91
Sertifika no: 45097

Mizanpaj programı: QuarXPress
Karakter/Font: Utopia
Metin: 10 ve 9 pt. (Satır arası: 13.2 ve 12.2 pt., Paragraf arası: 2 mm.)
Dipnot: 8 pt. (Satır arası: 11.2 pt.)

ISBN
978-975-350-388-4 (Tk.)
978-975-350-38-91 (Cild I)

Sertifika no: 15826

İŞARET YAYINLARI
Hobyar mah. Ankara cad. Ünal Han, No: 21/1, Cağaloğlu-Fatih
Tel: (0 212) 519 17 28—528 30 63
Fax: (0 212) 528 30 59
isaret@isaretyayinlari.com.tr
www.isaretyayinlari.com.tr

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
Giriş I.....	11
Dîn ve Kilise	11
I. Dînin Tahrif Edilmesi.....	11
II. Kilise'nin ve Dîn Adamlarının Tuğyanı	33
1. Dîn Adamları	34
2. Dîn Adamlarının Tuğyanı.....	40
a) Rûhî Alandaki Tuğyan	40
b) Aklî ve Fikrî Tuğyân	45
c) Mâlî Tuğyan	56
d) Siyâsî Tuğyan.....	59
e) Bilimsel Tuğyan.....	64
III. Dîn Adamlarının Fesadı	73
IV. Ruhbanlık ve Manastırlardaki Rezaletler	79
V. Mağfîret Belgeleri [Endülûjans] Maskaralığı.....	87
VI. Engizisyon Mahkemeleri.....	92
VII. Kilise'nin Feodalizmde Müşahhaslaşan, Siyasî, Ekonomik ve Sosyal Zulme Destek Olması	97
Sonuç.....	105
Giriş II.....	111
Avrupa'nın İfsadında Yahudilerin Rolü	111
I. Bilimsel Teoriler.....	131
Darwin ve Evrim Teorisi	131
Marx	142

İÇİNDEKİLER

Freud.....	151
Durkheim	161
II. Sanayi Toplumunun Yapısı.....	168
Demokrasi	257
Çalışma Hakkı.....	267
Öğrenim Hakkı	273
Siyasî Haklar	277

ÖNSÖZ

Bu kesinlikle Benim dosdoğru sıratım [yolum]. Ona tâbi olun ve sebüllere [başka yollara] tâbi olmayın! Aksi takdirde sizi O'nun sebülinden [yolundan] ayırırlar. (En'âm/153)

Avrupa,¹ günümüzde bütün dünya üzerinde her yönüyle hegemonyasını kurmuş bulunmaktadır.

Bu hegemonya ile birlikte, yenik düşürdüğü halkların zihinlerine birtakım düşünce, ideoloji, inanç ve hatta hurafeler sızdırmaktadır; “yaratıcı tabiat” hurafesi, “sürekli evrim içerisinde olan ezeli ve ebedî madde” hurafesi gibi... Bu da, mağlubun galibi taklit etmesi şeklinde ortaya çıkan tabii sızdırma yoluyla veya planlı olarak uygulamaya konulan fikrî emperyalizm yoluyla olmaktadır. Söz konusu fikrî emperyalizm, çoğu zaman galibin mağlupların zihnine bu inançları, düşünce ve ideolojileri yerleştirmek sûretiyle ortaya çıkar. Böylelikle mağlup ettiği kimse-nin kendisine tâbi olmasını ve otoritesine karşı çıkmamasını garantilemek ister.

Bununla birlikte, Avrupa'nın bütün gücüyle kurduğu hegemonya, tabii sızmalarla gerçekleşen fikrî emperyalizmin tek sebebi değildir. Burada, –önem itibarıyla bizim nazarımızda daha önde gelmese bile– bu hegemonyadan daha az önem taşıyan başka bir sebep daha vardır. Bu sebep ise; bu düşüncelerin, ideoloji ve hurafelerin uyulmaya değer olmadıklarının açıkça ortaya çıkması halinde, onların yerini alabilecek alternatifin ortada bulunmamasıdır. Öyleki, o alternatif ortada olduğunda insanların bu düşüncelere, ideoloji ve hurafelere yönelmesine ke-

¹ “Avrupa” kelimesi ile sadece onun coğrafi sınırlarını değil, aynı zamanda Amerika ve Sovyetler uzantısı da dahil olmak üzere bütün Batı'yı kasdediyoruz.

sinlikle engel olacaktır. Alternatiften kasdımız elbette İslâm'dır. İşte İslâm'ın ortada olmayışı, bu ideoloji ve düşünceler, –mevcut durum ve bu durumun ağırlığı sebebiyle– insanların duygularında delil olma özelliği kazanmaktadır. Yani, bu alternatif ön planda olmadığı için söz konusu düşünce ve ideolojilerin, özlendeki liyakat sebebiyle uyulmaya değer oldukları hissi uyanmaktadır. Yoksa bunların, özlendinde taşıdıkları doğruluk sayesinde itibar gördükleri söylenemez. Bu durum sadece onların fiilen var olmaları, alternatifin de fiilen mevcut bulunmamasından doğmaktadır.

Biz bu kitabımızda alternatifin ortada olmayışının sebeplerini ve müslümanlar ya da dünya açısından bu alternatifin ortada olmaması yüzünden meydana gelen son derece tehlikeli neticeleri ele almayacağız.²

Biz bu kitabımızda, böyle düşünce ve ideolojilere el atmak ve bunları ayrı konular halinde sunmak sûretiyle, taşıdıkları gerçekleri ve bâtılları açıklamak, daha önemlisi bunların ortaya çıkışlarını hazırlayan ve onlara bu şekli kazandıran şartları ele alıp açıklığa kavuşturmak istiyoruz. Çünkü bu fikir ve ideolojileri ele alanların ve kabul edenlerin büyük çoğunluğu, bir vakıa olarak ortada bulunmaları sebebiyle onları ele almakta ve kabul etmektedirler. Bunların nasıl ortaya çıktıklarını kendi kendilerine hiç sormamakta ve bu şekli almalarına yol açan şartlar üzerinde düşünmemektedirler. Sanki vakıanın duygularına yaptığı baskı neticesinde bu fikir ve ideolojilerin varlığının son derece normal olduğunu düşünmekte, şu anda bu düşünce veya öbür ideolojilerin mevcut şeklinin tabii olduğuna kanaat getirmektedirler. Sadece Avrupa'daki özel ve yerel şartların, Avrupa düşüncesini bu metodu izlemek zorunda bıraktığını, bu yolu izlemeye mecbur kıldığını hesaba katmamakta, başka şartla-

² Zira bu konu hakkında *Çağdaş Durumumuz* adıyla bir kitap hazırlamayı düşünüyoruz.

rın olması halinde Avrupa'nın başka görüş ve ideolojilere tâbi olacağını düşünmemektedirler. Diğer bir ifadeyle, söz konusu bu düşünce ve ideolojiler yalnızca Avrupa'yı ilgilendiren yerel birtakım şartların yansımından ibarettir.

Avrupalıların düşündükleri ya da onların yörüngelerinde dolaşıp duran mağlupların zannettikleri gibi bu düşünce ve ideolojiler, bizatihi ayakta duran değerler, insan olmak hasebiyle insanın tabiatından kaynaklanan humanist [insanî/insancıl] düşünceler değildir. Şayet daha farklı şartlar ve imkânlar sunulacak olursa Avrupa bile bu düşünce ve ideolojilere bağlı kalacak değildir. Kendisinin şartları, Avrupa'nın şartlarına benzermediği sürece Avrupa dışındaki bir kimsenin de bu düşünce ve ideolojilere bağlı kalması aynı şekilde kaçınılmaz birşey değildir.

Elinizdeki kitap yalnız müslümanlar için yazılmadı. Bununla birlikte müslümanlar bu kitapla dinlerinin değerini daha yakından görmek sûretiyle bundan yararlanabilirler. Nitekim Ömer el-Fârûk (r.a), “Câhiliyeyi bilmeyen İslâm'ı da bilemez” demiştir. O halde müslümanların çağdaş câhiliyenin sapmalarını bilmeleri, Allah katından indirilmiş olan dînin mükemmelliğini daha iyi anlamaları için bilgilerini artıracaktır.

Bu kitabı, günümüzdeki yaygın olan ideolojiler, ideolojilerin ortaya çıkış sebepleri ve bu şekli nasıl kazandıkları hakkında bir şeyler bilmek isteyen kimseler için yazdım. Kitabımın, bu konuda uzmanlaşmak isteyen kimseler için bir etüt olması amacını da gütmедim. Bununla beraber kitaba bu ideolojileri ve düşünceleri yeteri kadar tanıtmaya yarayacak, tanınmalarına ışık tutacak bilgileri koymaya çalıştım.

Çağdaş ideolojilerin tümünden bahsetmedim. Çünkü istisnasız hepsini toplamak gibi bir amacım yoktu. Ben sadece çağdaş dünyada yaygın olan ideolojilere açıklık getirmeye çalıştım. Bu amaçla bunlar arasından Demokrasi, komünizm, seküleriz-

ÖNSÖZ

mi, rasyonalizmi, yurtseverliđi-milliyetçiliđi, hümanizm ve ateizmi seçtim.

Bu konuda yapılması gerekenleri yapamadıysam, beşer olarak acimizden; başarı elde edebilmişsem Allah'tandır.

MUHAMMED KUTUB